

ΑΞΟΝΑΣ 8: ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΘΕΜΑ: ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

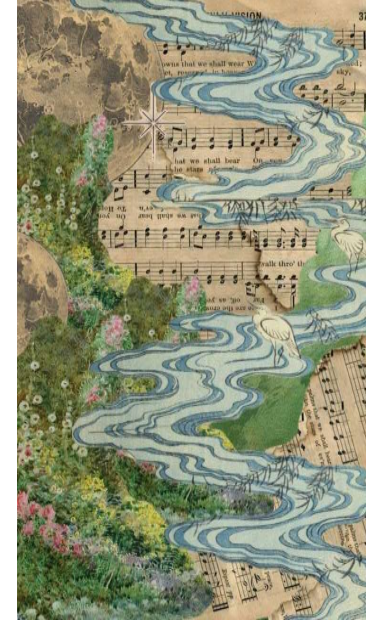
- **Σκοπός:** Να συνευρεθούμε άνθρωποι διαφορετικών ηλικιών, να γνωριστούμε, να επικοινωνήσουμε, να διερευνήσουμε, να συνδημιουργήσουμε, μέσα από ένα κοινό στοιχείο που το εμπεριέχουμε και μας περιβάλλει, και που χωρίς αυτό δεν μπορούμε να υπάρξουμε, το νερό. Το νερό με τις βασικές του αρχετυπικές ιδιότητες και τον θεό, κατά τους αρχαίους ημών προγόνους, των υδάτων τον Ποσειδώνα με όσα πρεσβεύει. Να το διερευνήσουμε μέσα από διαφορετικά ερεθίσματα(οπτικά, απτικά, ακουστικά, γευστικά, νοητικά, κ.α.) με παιγνιώδη δημιουργικό τρόπο.
- οι στόχοι ποικίλουν ανά ηλικιακή ομάδα, ανάλογα τις θεματικές και τις δραστηριότητες που θα επιλεγούν

ΑΞΟΝΑΣ 7: ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΘΕΜΑ: ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

- Ο σκοπός και οι στόχοι του προγράμματος τέθηκαν σε συνεργασία με τους μαθητές της ομάδας μας, αφού προηγήθηκε η διενέργεια ομαδικής συνέντευξης, η οποία έδειξε ότι το σχολείο δεν συμβάλλει στην οικολογική ευαισθητοποίηση των μαθητών, ενώ διαπιστώθηκε και η εξής αντίφαση: ενώ οι περισσότεροι μαθητές δηλώνουν ότι ενδιαφέρονται για τη διάσωση/διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, οι ίδιοι ούτε δραστηριοποιούνται προς αυτή την κατεύθυνση, ούτε σκέφτηκαν ποτέ ότι ο καθένας τους θα μπορούσε να συμβάλλει με τον δικό του τρόπο

ΣΚΟΠΟΣ

- Όμιλοι Ενδιαφερόντων για συνεργασία και των γ' βαθμίδων εκπαίδευσης Νηπιαγωγείου- Δημοτικού-Γυμνασίου
Καλλιεργώντας δεσμούς φιλίας
- την υποστήριξη των παιδιών ώστε να αποκτούν ενδιαφέροντα και χόμπι
- την ενίσχυση της οικογένειας έτσι ώστε οι όμιλοι ενδιαφερόντων να παγιωθούν ως πρακτική και εκτός σχολικής μονάδας.

- **Ο σκοπός που τέθηκε λοιπόν ήταν:**
- Να αναπτύξουν οι μαθητές περιβαλλοντική συνείδηση και ευαισθησία.
- Οι ειδικοί στόχοι διακρίθηκαν σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων (Rogers, 1999):
- Σε επίπεδο γνώσεων:
 1. Να γνωρίσουν τη σημασία του «νερού» για τη ζωή, αλλά και ότι δεν είναι δεδομένο για όλους τους ανθρώπους στον πλανήτη
 2. Να αντιληφθούν το πρόβλημα της λειψυδρίας και της μόλυνσης των υδάτινων πόρων, τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο και να προβληματιστούν όσον αφορά στις συνέπειες που έχουν αυτά τα φαινόμενα στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων.
 3. Να κατανοήσουν ότι το «νερό» και η ζωή κοντά/στη φύση συνιστά δικαίωμα όχι μόνο για τον άνθρωπο, αλλά και για τα ζώα και τα φυτά (Γ' γενιά Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων).

Η υλοποίηση του σκοπού και των στόχων –δράσεις της περιβαλλοντικής ομάδας

Αφού τέθηκαν ο σκοπός και οι στόχοι, ζητήθηκε από τους μαθητές να σκεφτούν με ποιους τρόπους και μορφές τέχνης που εμπίπτουν στα ενδιαφέροντα τους θα μπορούσαν να υλοποιηθούν. Μεταξύ άλλων προτάθηκε η συγγραφή παραμυθιού και ακολούθησε προβληματισμός της ομάδας σχετικά με τον τρόπο συγγραφής του.

Για να βοηθήσουμε τους μαθητές στη συγγραφή του παραμυθιού, σε μία επόμενη συνάντηση, τους μιλήσαμε για τα βασικά χαρακτηριστικά του παραμυθιού, τις κατηγορίες των παραμυθιών κτλ και αναφερθήκαμε στις αφηγηματικές λειτουργίες του Propp.

Τελικά, αποφασίστηκε να χωριστούν οι μαθητές που μετείχαν στην περιβαλλοντική ομάδα στις εξής τρεις υπο-ομάδες, ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις τους και σύμφωνα με τις επιθυμίες τους:

1. στους λογοτέχνες
2. στους ζωγράφους
3. στους επιστήμονες

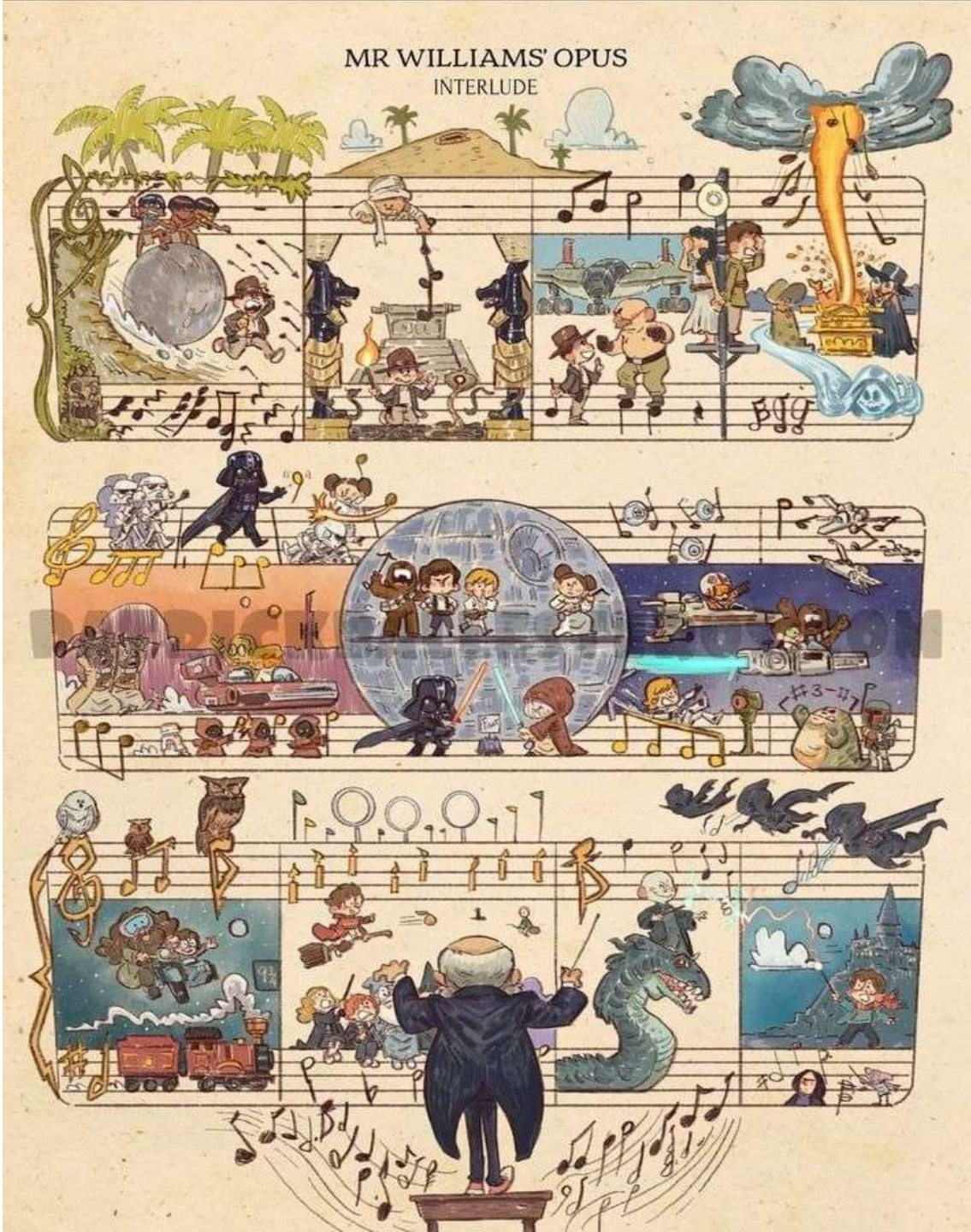
ΞΗΡΑΣΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ

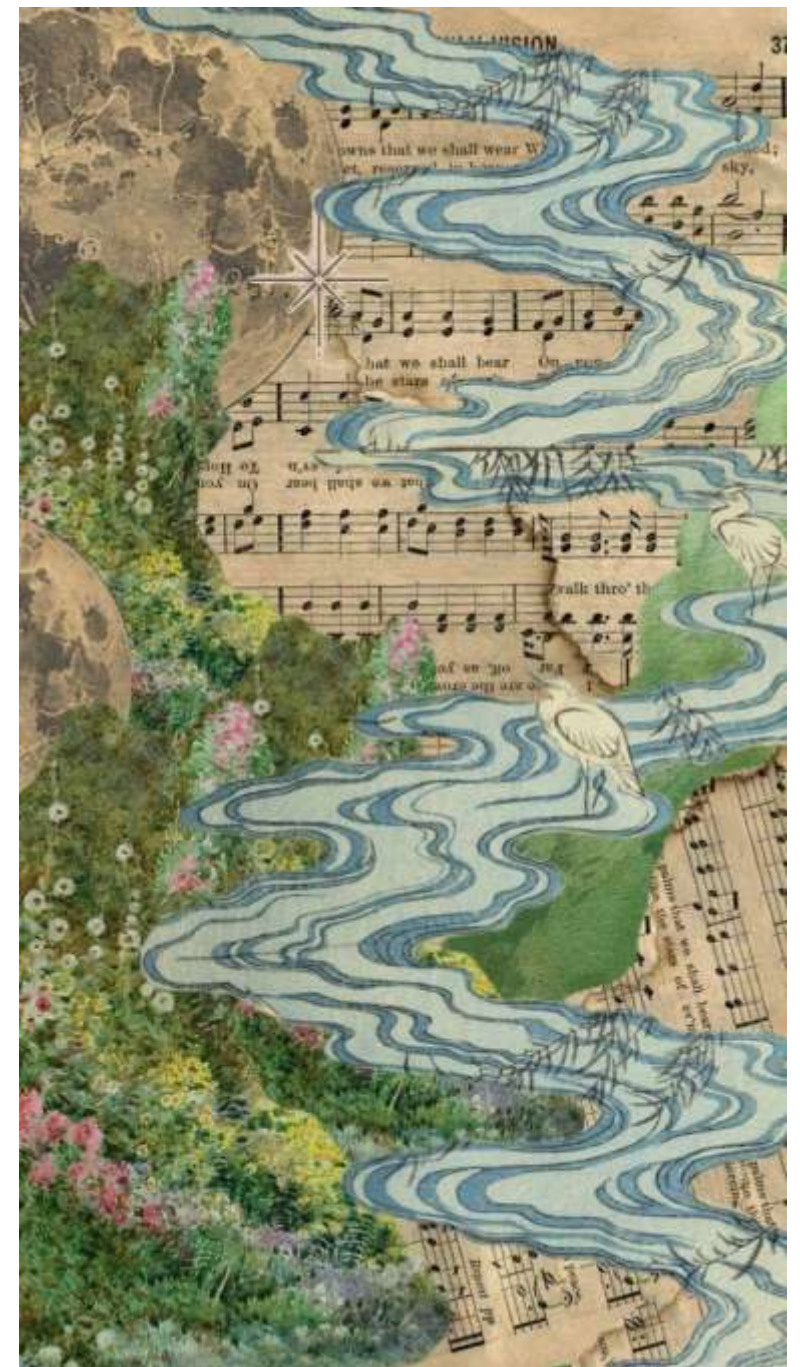
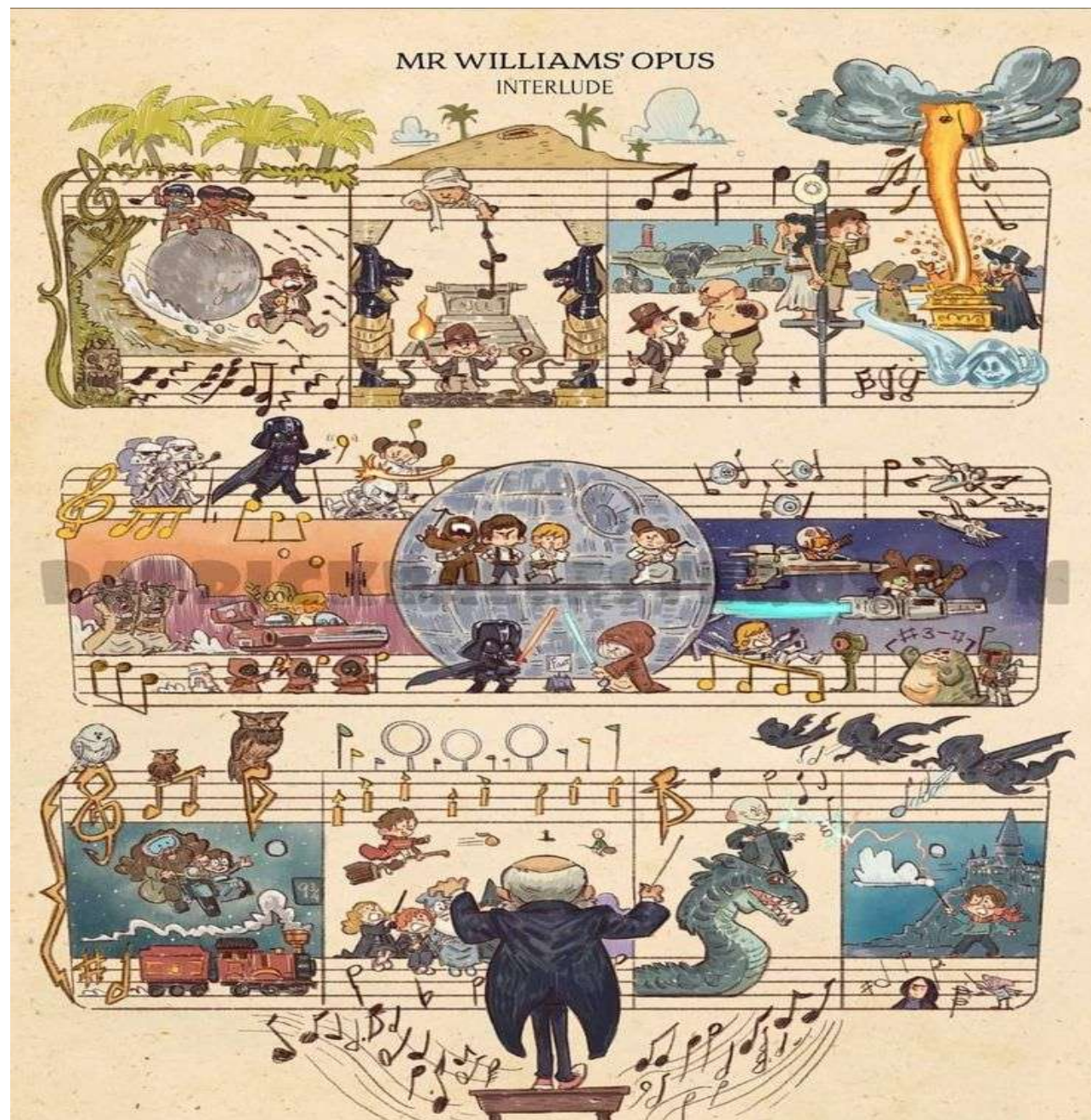

- Ενέργειες και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- α) Δεκέμβριος
- Διαμορφώνεται το πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης από την Ομάδα: με βάση τους στόχους
- που έχουν τεθεί επιλέγονται οι κατάλληλες δραστηριότητες για τους/ τις μαθητές/-ήτριες,
- προσδιορίζονται τα μέσα/πόροι που θα χρησιμοποιηθούν ενώ καθορίζονται και οι πιθανές
- συνεργασίες με άτομα/ομάδες/φορείς. Τέλος αποφασίζονται τα κριτήρια και οι
- διαδικασίες με τις οποίες θα αξιολογηθεί η Δράση από την Ομάδα

ΠΡΟΒΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ 5^η ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

B) Ιανουάριος-Μάιος :

- Δημιουργία φιλικού προς τα παιδιά χώρου παιχνιδιού και δημιουργικής απασχόλησης με υλικά που δεν προβλέπονται στο διδακτικό πρόγραμμα (παιχνίδια στρατηγικής, παζλ, συνδεσμολογίας, μοντελισμός, ρομποτική, φωτογραφία, ζωγραφική, μουσική,
- Δημιουργία προγράμματος γνωριμίας κάθε τμήματος ή ανά δύο τμήματα με το χώρο
- Δημιουργία ομίλων κοινών ενδιαφερόντων και ανάληψη κοινής δράσης /κοινής δραστηριότητας με ένα ακόμη συμμαθητή/-ήτρια.
- Προγραμματισμός λειτουργίας του χώρου (σχολική αίθουσα ή αίθουσα εκδηλώσεων) σε ώρες εκτός διδασκαλίας (εάν είναι εφικτό) και άνοιγμα στην οικογένεια.
- Τα παιδιά μπορούν να παίζουν σε δυάδες ή τριάδες το παιχνίδι της προτίμησής τους ή μια κατασκευή.

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

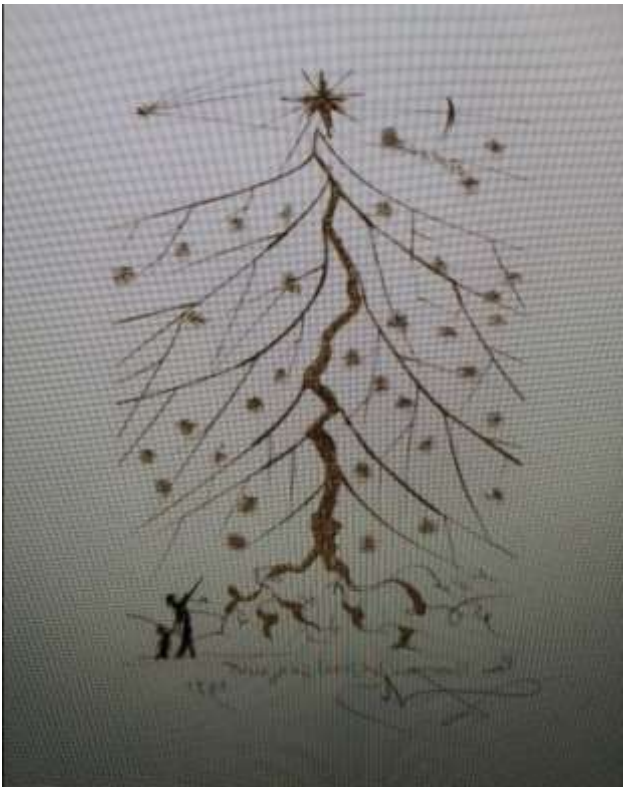

Σε επίπεδο Δεξιοτήτων:

1. Να διαπιστώσουν την ανθρώπινη ευθύνη και να ενεργοποιηθούν προτείνοντας λύσεις
2. Να εκφραστούν καλλιτεχνικά και να μάθουν «να μαθαίνουν» δημιουργικά
3. Να είναι σε θέση να αναζητούν τις πληροφορίες που χρειάζονται από το διαδίκτυο, τον τύπο, βιβλία κλπ.

Σε επίπεδο στάσεων:

1. Να υιοθετήσουν συμπεριφορές συμβατές με κάθε προσπάθεια προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος
2. Να εκτιμήσουν τόσο τη διαδικασία όσο και τα αποτελέσματα των ομαδικών εργασιών
3. Να ενθαρρυνθούν στην ανάληψη πρωτοβουλιών, ώστε να ενισχυθεί η αυτενέργεια και η αυτοεκτίμησή τους
4. Να αγαπήσουν τη διαδικασία της μάθησης (μέσα από την εφαρμογή των νέων διδακτικών μεθόδων, που είναι περισσότερο ελκυστικές για τους μαθητές).

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ

[illegible]

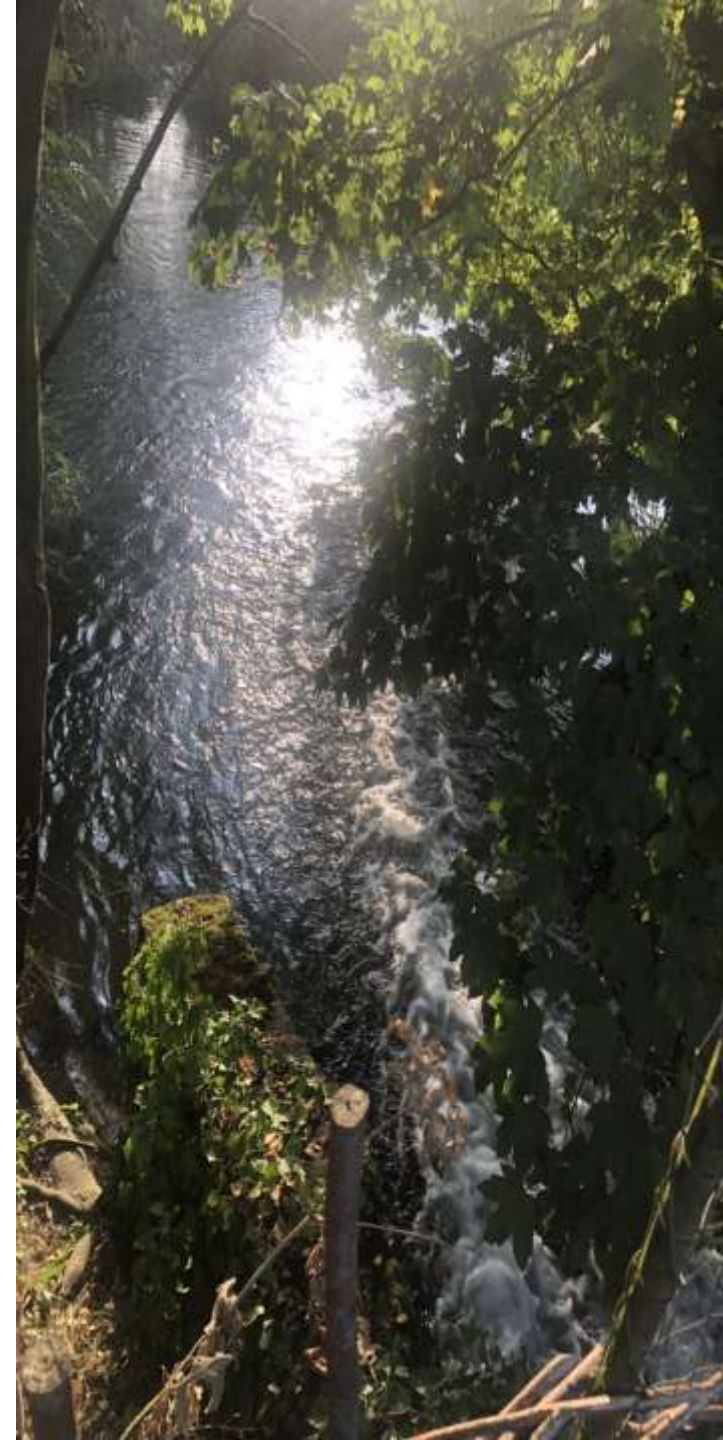
Τα γνωστικά αντικείμενα που αξιοποιήθηκαν για τη συγγραφή του παραμυθιού ήταν:

- η γλώσσα (παραγωγή λόγου)
- η λογοτεχνία (το «νερό», πηγή έμπνευσης λογοτεχνικής παραγωγής)
- η γεωγραφία (μελετήθηκαν χάρτες με ποτάμια και λίμνες, που αποτέλεσαν υλικό για τον εμπλουτισμό του περιεχομένου)
- η περιβαλλοντική αγωγή (μόλυνση υδάτων – συνέπειες)
- η φυσική και η χημεία (λόγοι για τους οποίους δεν παγώνουν οι θάλασσες και οι λίμνες με αποτέλεσμα την διατήρηση της ζωής στον πλανήτη)
- η βιολογία (η σημασία του νερού για την επιβίωση)
- τα εικαστικά (εικονογράφηση παραμυθιού).

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΝΕΡΟΥ: ρευστό(τητα), ροή(κότητα),
διαφάνεια, διαύγεια, συνεκτικότητα(σχέσεις),
ταξίδι, αγνότητα

Η λέξη “νερό” στα αρχαία ελληνικά είναι “ύδωρ” από όπου και όλες οι σύνθετες “υδατογραφία” “υδρορροή” “αφυδάτωση”

Νερό: Το άχρωμο συνήθως άοσμο και άγευστο υγρό στοιχείο της φύσης, που προκύπτει από τη χημική ένωση δύο ατόμων υδρογόνου και ενός ατόμου οξυγόνου, σχηματίζει τα ποτάμια, τις λίμνες, τις θάλασσες, τις πηγές, τη βροχή, αποτελεί το 70% του ανθρώπινου οργανισμού και συντελεί καταλυτικά στη ζωή και την ανάπτυξη όλων των φυτικών και ζωικών οργανισμών. Μπορεί να παίρνει, υπό κατάλληλες συνθήκες στερεά μορφή, οπότε ονομάζεται πάγος ή αέρια οπότε λέγεται υδρατμός.

Ιαματικό νερό: νερό με θεραπευτικές ιδιότητες, συνήθως χάρη στην υψηλή θερμοκρασία του.

8

3. Επιτραπέζιο νερό : το νερό που διατίθεται εμφιαλωμένο και συνήθως αντλείται από ελεγχόμενες πηγές.

4. Ανθρακούχο νερό :το νερό που διατίθεται εμφιαλωμένο με το αέριο της πηγής.

ΒΡΟΧΗ

‘ο κύκλος του νερού’, ‘‘έρευνα
ποιότητας του νερού στο
‘‘πήδημα’’ ή στην παραλία,
καθαρισμός μέρους της ακτής
που θα επισκεφθούμε,
τοποθέτηση μηνυμάτων για
φροντίδα της ακτής, Παιδικό
κινούμενο σχέδιο: ρέιμον ρούμπι
‘‘η μεγάλη ξηρασία’’ (για τη
διαχείριση του νερού.

Κατασκευή: οργάνων
βροχής, όσian ντραμ και
άλλων που έχουν τον ήχο
του νερού, τραγούδια:
τρέχει, τρέχει, τρέχει το
νερό’

Το νερό σε διάφορες γλώσσες

- Λατινικά: aqua (άκουα)
- Αγγλικά: water(γουότερ)
- Γαλλικά: eau(ό)
- Γερμανικά: wasser (βάσα)
- Σέρβικα: ВОДА (βόντα)
- Ιταλικά: acqua (άκουα)
- Δανέζικα: vand (βατ)
- Ισπανικά: agua (άκουα)
- Ρωσικά: ВОДА (βόντα)
- Ολλανδικά: water (βάτε)
- Αλβανικά: Ujë (ούι)
- Κουρδικά: αν (αβ)
- Αραβικά :(μάϊ)
- Φινλανδικά: vesi
- Πορτογαλικά: água
- Σουηδικά: vatten
- Ουγγρικά: víz
- Ινδονησιακά: Air
- Γιαπωνέζικα: Mizu

Φράσεις σχετικές με το νερό

- αμίλητο νερό: το νερό που παίρνεται από την πηγή με απόλυτη σιγή και χρησιμοποιείται στον Κλήδονα
- πίνω νερό στο όνομά του: τον εκτιμώ, τον υπολογίζω
- ήπια το νερό της λησμονιάς: τους ξέχασε όλους και όλα
- ήπια το αμίλητο νερό: για κάποιον που μένει σιωπηλός
- αθάνατο νερό: κατά τη λαϊκή πίστη, το νερό που αν το πιει ένας ζωντανός γίνεται αθάνατος, ενώ αν το πιει ένας πεθαμένος επανέρχεται στη ζωή
- μια τρύπα στο νερό: τίποτα
- έβαλε νερό στο κρασί του: μετρίασε την οργή του ή τις αξιώσεις του
- βάζω το νερό στ' αυλάκι: οδηγώ μια υπόθεση σε καλό δρόμο
- χάνω τα νερά μου: βρίσκομαι σε αμηχανία εξαιτίας αλλαγής περιβάλλοντος

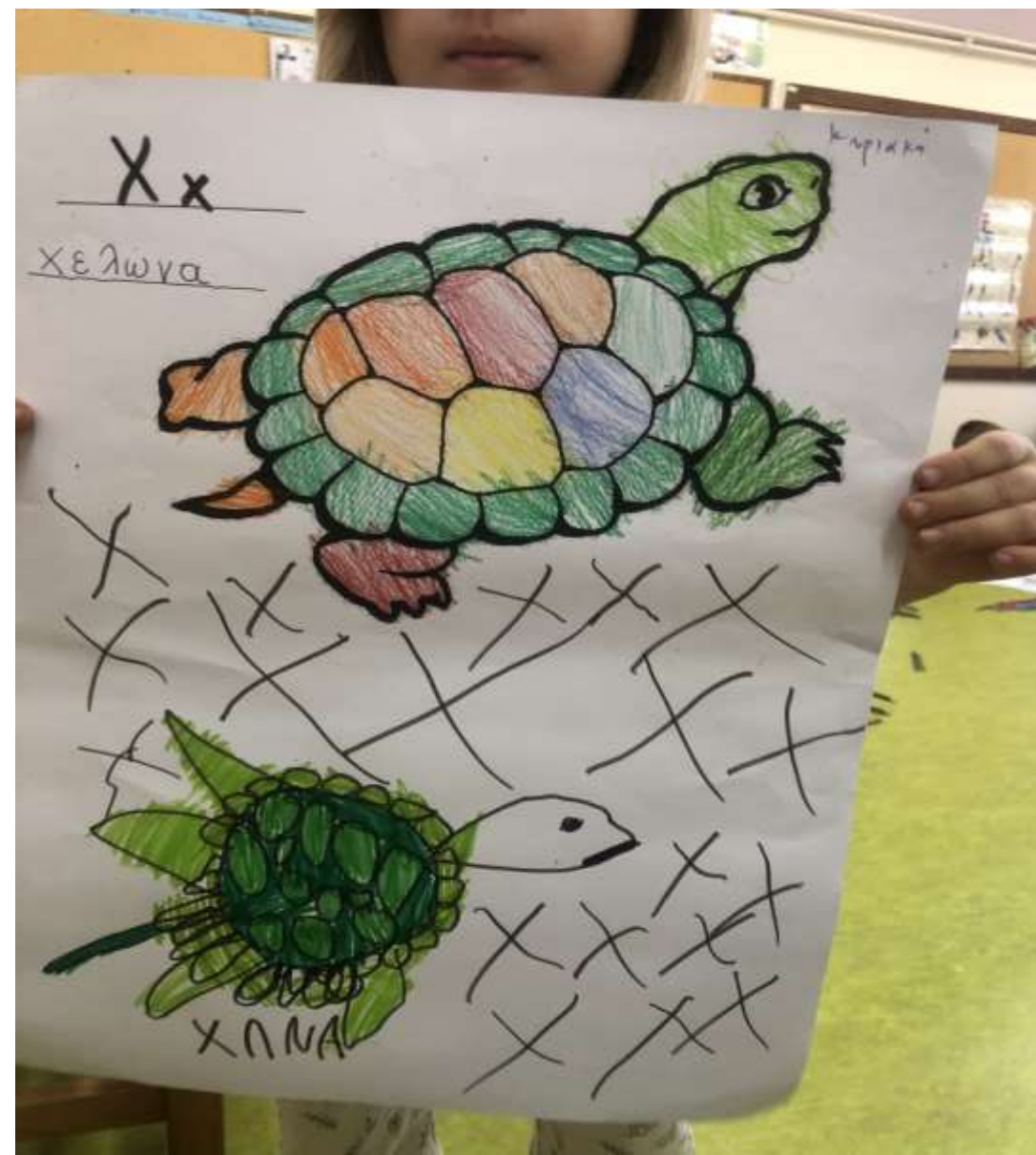
ΠΟΤΑΜΙ

Το απέραντο
γαλάζιο'' (σάουντρακ),
''μουσικές του
νερού'' (κλασικοί
συνθέτες κ.α.), ''ήχοι
του νερού'', ποιοι
μουσικοί ρυθμοί-
μουσικά είδη-φόρμες
έχουν στοιχεία του
νερού;, ποιος ο ήχος
της ροής-ρευστότητας-
διαύγειας-
καθαρότητας

ΧΕΛΩΝΑ ΚΑΡΕΤΤΑ

ΠΑΙΔΙΑ

ΧΡΟΝΙΑ

ΠΟΛΛΑ

ΧΡΟΝΙΑ

ΧΡΟΝΙΑ

ΠΟΛΛΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ

ΧΡΗΣΤΟ

Από πού είσαι ποταμάκι;"

ΕΠΙΣΚΕΨΗ; Το ποτάμι τρέχει να συναντήσει τη θάλασσα''

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Άσε να βρεις το ποτάμι κι απέ (μετά) γδύνεσαι. (βιασύνη)
Γράφει στο νερό και σπέρνει στη λίμνη. (ακατόρθωτο)
Είπαμε το νερό νεράκι. (διψάσαμε)
Είσαι άνω ποταμών... (απαράδεκτος)
Έκανε (κάναμε) μια τρύπα στο νερό. (τίποτα - ματαιοπονούμε)
Έχασε τα νερά του... -ή- είναι έξω απ' τα νερά του... (εκτός περιβάλλοντος)
Και στη βρύση να πάει θα στερέψει. (άτυχος)
Κουβαλάει νερό με το κόσκινο. (αδύνατο)
Μη ρίχνεις πέτρα στο πηγάδι που σε δρόσισε. (αχάριστος)
Ο πνιγμένος από τα μαλλιά του πιάνεται. (απελπισία)
Όμορφη σαν τα κρύα τα νερά. (δροσερή, πολύ όμορφη)
Όποιος διψάει, πηγάδια βλέπει. (επιθυμίες)

Βρύση μαλαματένια(Δημοτικό)
Ορέ βρύση μου μαλαματένια
ορέ πως βαστάς κρύο νερό
αχ πως βαστάς κρύο νερό
Ορέ το βαστώ και δεν το πίνω
ορέ για της αγάπης τον καημό
αχ για της αγάπης τον καημό
Ορένά `μουν βρύση νά `μουν
στέρνα
ορένά `μουν γάργαρο νερό
αχ νά `μουν γάργαρο νερό

- Ταξίδι στη βροχή
- Βγαίνω στη βροχή
μόνο αυτή σου μοιάζει
μάννα που αγκαλιάζει

Η λίμνη ως βιότοπος και ηχοτοπίο στην Ελλάδα: χρησιμότητα των λιμνών, συζήτηση για τη χλωρίδα και πανίδα που αναπτύσσεται γύρω από τις λίμνες, για τα ψάρια και τα πουλιά των λιμνών, κλπ.

ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ

‘τρέχει, τρέχει τρέχει το νερό’

‘‘κυλάω’’, ποιοι παραδοσιακοί χοροί δίνουν την αίσθηση της
ροής, ρευστότητας, του υδάτινου στοιχείου, ή του ταξιδιού

Νερό πηγή ζωής για το δάσος

βιότοπος

Το νερό προσελκύει
ανθρώπους και τουρισμό

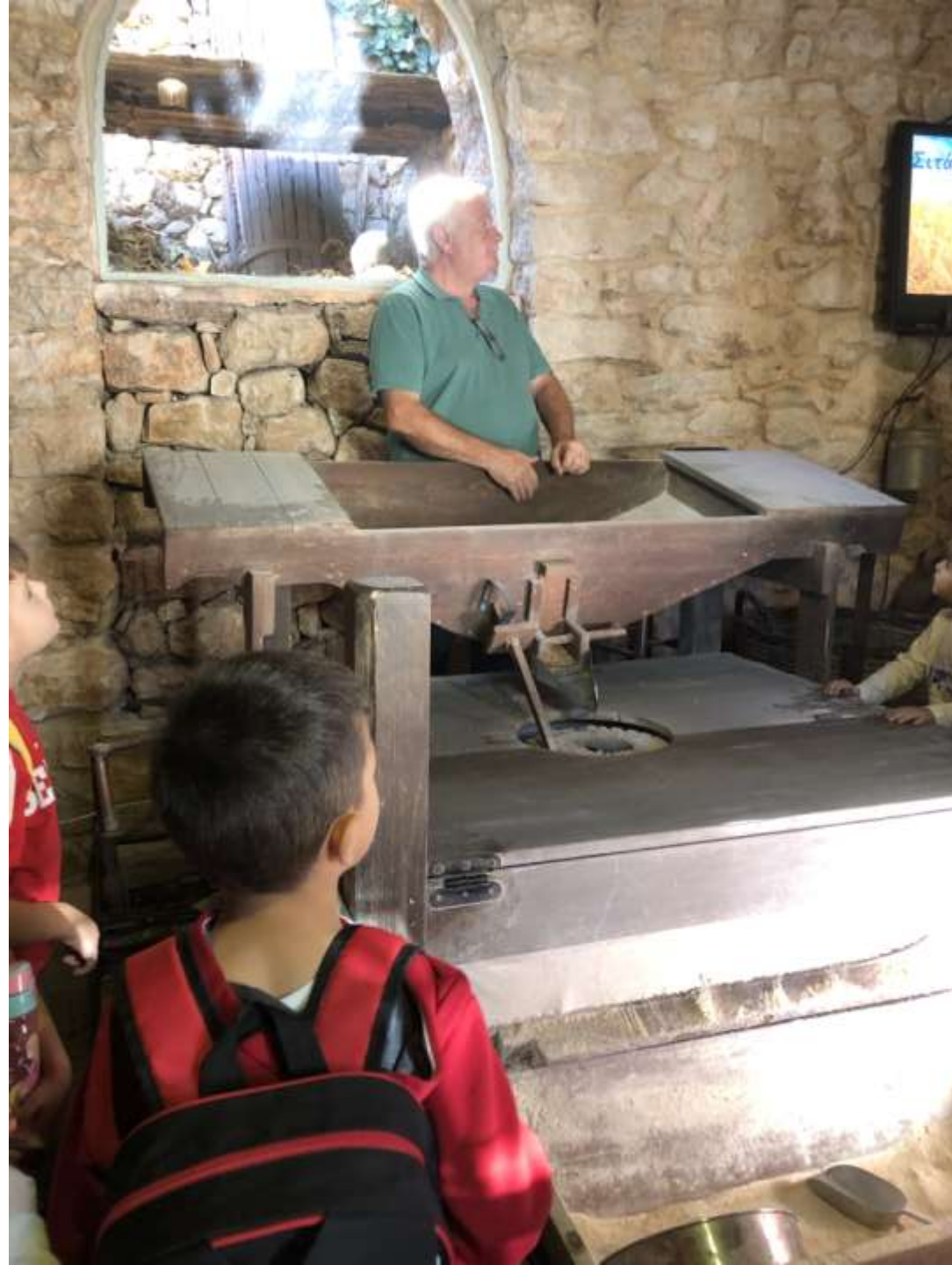
Τα φυτά μεγαλώνουν με το νερό

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

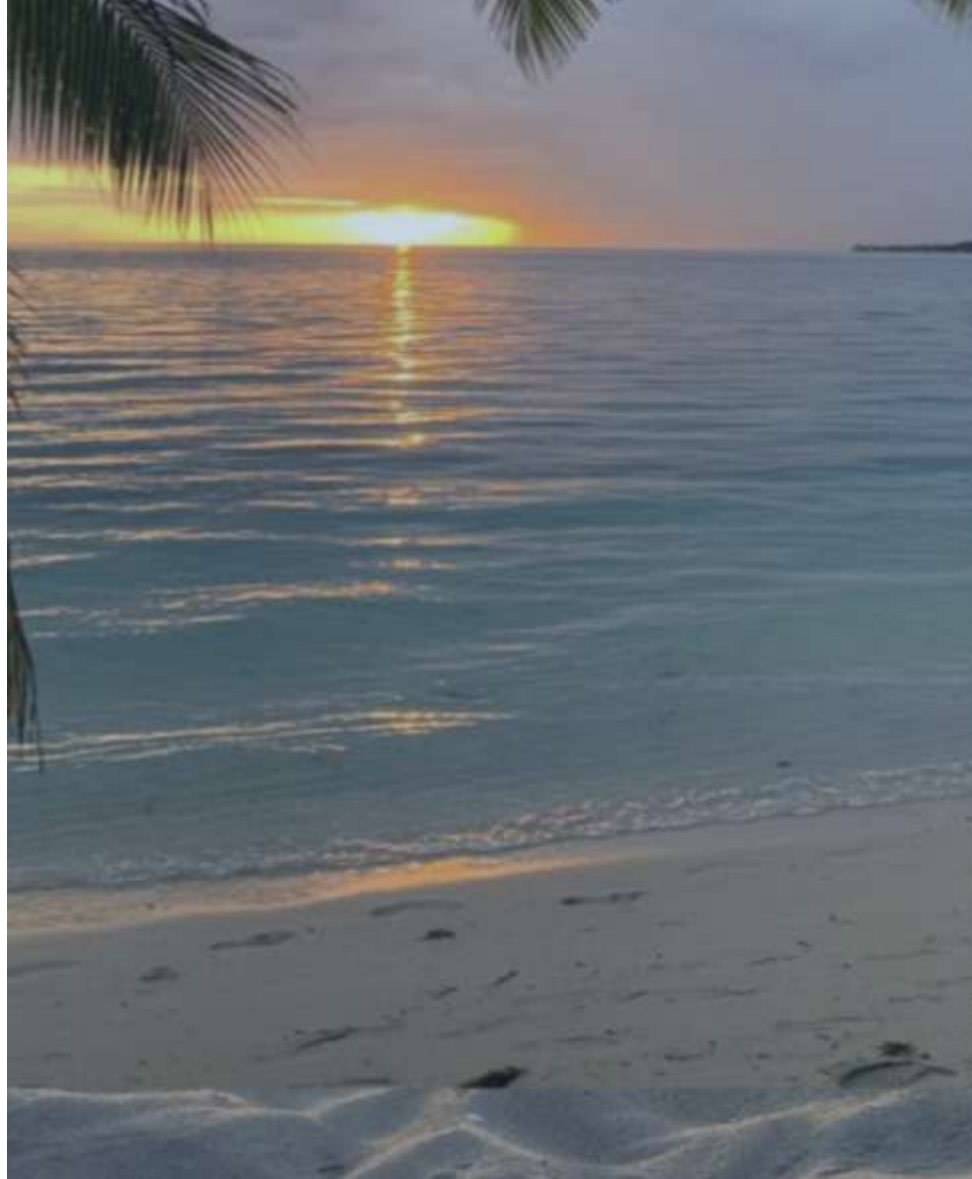
ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ /

ΘΑΛΑΣΣΑ

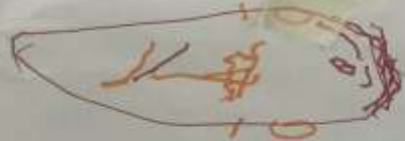

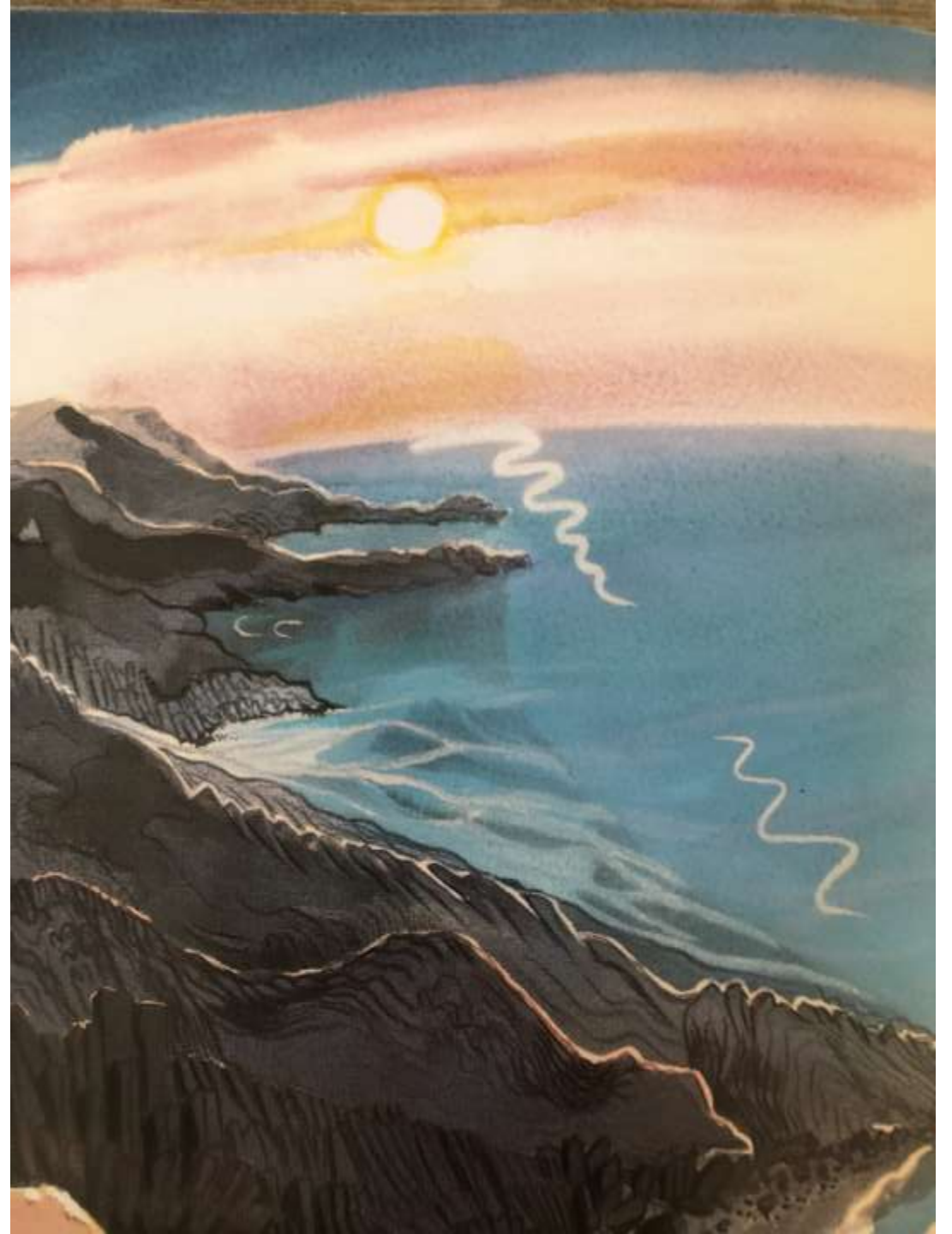

- Εργαστήρι με γεύσεις

- - Παιχνίδια: ``ξέρεις το νερό;``, ``πώς είναι η θάλασσα σήμερα; Αίσθηση της ροής, ρευστότητας, του υδάτινου στοιχείου, ή του ταξιδιού;, εικόνες από το βιβλίο του Κουστώ

- **ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ**

- Οι άνθρωποι από τα αρχαία χρόνια καταλάβαιναν τη σημασία του νερού. Έφτιαχναν μύθους, για να δείξουν πόσο σημαντική θέση είχε στη ζωή τους.
- Από τα αρχαία χρόνια οι άνθρωποι παρομοίαζαν με θεότητες το νερό και τα στοιχεία του. Πολλές αυτοκρατορίες και κάποιοι από τους σημαντικότερους πολιτισμούς δημιουργήθηκαν γύρω από το νερό όπως η Ρώμη, η Ατλαντίδα, η Αίγυπτος και άλλες.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ: Θεός της γοητείας και της απογοήτευσης, του ιδανικού και του ονείρου. Στόχος του είναι να μας ταρακουνά από τα απατηλά μας όνειρα.

Κυβερνά τις αισθήσεις και τις παραισθήσεις. Μας οδηγεί στα αληθινά όνειρα και ιδανικά. Μας κινητοποιεί μέσω της νοσταλγίας, κάποιας

Ιθάκης και μας καθοδηγεί να φτάσουμε εκεί. Δεν θέλει το κακό μας, απεναντίας θέλει το καλό μας. Θέλει να οδηγήσει κάθε "σταγόνα" στον

"ωκεανό", όπως οδήγησε τον Οδυσσέα - και κάθε Οδυσσέα-στην Ιθάκη του.

- Ο Ποσειδώνας θύμωσε αρκετές φορές με τον Οδυσσέα: α)λόγια του θεού, β)τι σημαίνουν τα βόδια του ήλιου ή άλλες παραβάσεις του Οδυσσέα; αποσυμβολισμός και δημιουργία κειμένου στο σήμερα.

ΘΕΑΤΡΙΚΟ

Ποσειδώνας

Ο Ποσειδώνας ήταν κατά τη μυθολογία ένας από τους δώδεκα θεούς του Ολύμπου, αδελφός του Δία και θεός της θάλασσας. Τα σύμβολά του ήταν η τρίαινα, το άλογο, και το δελφίνι. Όταν οργιζόταν χτυπούσε την τρίαινά του και φουρτούνιαζε το νερό. Λένε ότι οι περισσότεροι ναυτικοί θυσίαζαν προς τιμήν του για να πάει καλά το ταξίδι τους.

Ο Νηρέας

Θεότητα της θάλασσας. Ζούσε στο βυθό του Αιγαίου, με τις πενήντα κόρες του τις Νηρηίδες οι οποίες μπορούσαν να ταράξουν και να γαληνεύσουν τη θάλασσα. Γυναίκα του ήταν η Δωρίδα. Ήταν ονομαστός για τη σοφία και τις προφητικές του δυνάμεις. Μία από τις πιο γνωστές κόρες του ήταν η Θέτιδα, η μητέρα του Αχιλλέα.

Η Αφροδίτη: Η πιο όμορφη από όλες τις θεές του Ολύμπου. Γεννήθηκε από τον αφρό της θάλασσας και γι' αυτό πήρε αυτό το όνομα. Ήταν μητέρα του θεού έρωτα και θεά της ομορφιάς και της αγάπης.

Οι **Ναϊάδες** συλλογική ονομασία μυθολογικών προσώπων ήταν Νύμφες των λιμνών και των ποταμών και έδιναν το όνομά τους στις πηγές με τις οποίες συνδέονταν. Κρηνίδες, Ποταμίδες, Λιμνάδες ή Λιμνακίδες, Ελειονόμοι κτλ. Πατέρας τους, κατά τον Όμηρο, ήταν ο Δίας.

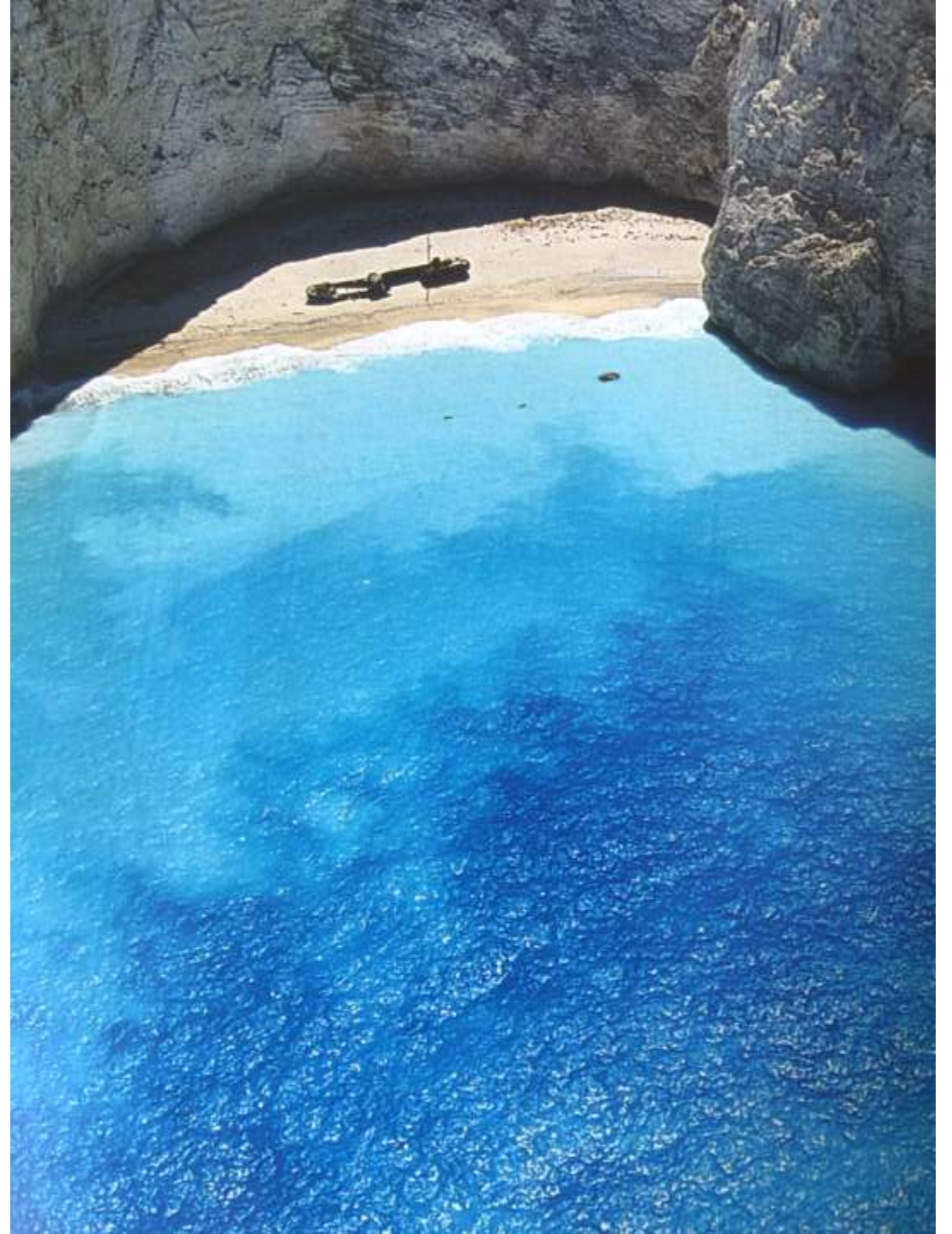
Οι Σειρήνες: Οι Σειρήνες ήταν θαλάσσιοι δαίμονες κόρες του ποτάμιου θεού Αχελώου και της Μούσας Μελπομένης. Κατοικούσαν σε ένα νησί απ' όπου με το γοητευτικό τραγούδι τους παγίδευαν τους ανυποψίαστους ναυτικούς που πλησιάζοντας είτε ξεχνούσαν τον προορισμό τους είτε κατασπαράζονταν απ' αυτές. Μόνο ο Οδυσσέας κατάφερε να περάσει από τις Σειρήνες αφού είπε στους συντρόφους του να τον δέσουν στο πλοίο για να μη μαγευτεί από το τραγούδι τους.

“γίνομαι” νερό(μουσικές του νερού, φώτο, βίντεο)

Θεατρικό παιχνίδι σε συνεργασία με το 13^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Σύντομη μουσική παράσταση, από μουσικό συγκρότημα μαθητών του
σχολείου μας

Να μάθουν την παραδοσιακή χορογραφία, ''καραγκούνα πάει να
πλύνει''

ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ =ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Θάλασσα πλατιά

Θάλασσα πλατιά

σ' αγαπώ γιατί μου μοιάζεις

θάλασσα βαθιά

μια στιγμή δεν ησυχάζεις

λες κι έχεις καρδιά

τη δικιά μου την μικρούλα την καρδιά

Όνειρα τρελά

που πετούν στο κύμα πάνω

φτάνουν στην καρδιά

και τα νιάτα μας ξυπνάνε

όνειρα τρελά

και οι πόθοι φτερουγίζουν σαν πουλιά

Έχω έναν καημό

που με τρώει γλυκά και με λιώνει

έχω ένα καημό θα `ρθω να στον πω

αδερφή μου εσύ θάλασσα που σ' αγαπώ

Κύματα πουλιά
στα ταξίδια σας που πάτε
τα αλαργινά
την κρυφή μου λύπη πάρτε
κι από `κει μακριά
να μου φέρετε κι εμένα τη χαρά

ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ

η επίδραση των πολικών μαζών

Τι θα συμβεί αν όλοι οι πάγοι του πλανήτη λιώσουν

Η συνεχής αύξηση της θερμοκρασίας είναι ένα από τα πιο ανησυχητικά φαινόμενα που απασχολούν την επιστημονική κοινότητα του πλανήτη. Το λιώσιμο των πάγων, ως φυσικό αποτέλεσμα της, αποτελεί ένα από τους μεγαλύτερους φόβους των ειδικών, καθώς πέρα από τις κλιματικές αλλαγές που θα υποστεί ο πλανήτης, η μετατροπή του πάγου σε νερό είναι ικανή να βυθίσει ένα μεγάλο μέρος του πλανήτη.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το 2025, οπότε ο πληθυσμός της Γης θα πλησιάζει ή και θα έχει υπερβεί τα 10 δισεκατομμύρια, ένας στους τρεις κατοίκους του πλανήτη, δηλαδή περίπου 3,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι σε 52 χώρες της Γης, είτε θα ζουν σε καθεστώς λειψυδρίας είτε θα κινδυνεύουν άμεσα από αυτήν. Επιπλέον το νερό προβλέπεται ότι θα αποτελέσει αιτία διαμάχης και συγκρούσεων μεταξύ γειτονικών χωρών, δεδομένου ότι περίπου το 40% των κατοίκων της Γης ζει σε περισσότερες από 200 διακρατικές υδρολογικές λεκάνες, το νερό των οποίων μοιράζονται περισσότερες από δύο σε κάθε περίπτωση χώρες.

Τίτλος: "Ο Χορός των Στοιχείων" (ή «Σώστε το νερό»)

Πρόσωπα:

1. Νερό
2. Βροχή
3. Σύννεφο
4. Υδρατμός
5. Ξηρασία
6. Ερημοποίηση
7. Λειψυδρία
8. Νεράιδες του Νερού (πολλές, με διάφορα ονόματα)

Η Απειλή τις Ξηρασίας

Ξηρασία:

(Δυνατά και επιβλητικά)

Εγώ είμαι η Ξηρασία, η μεγάλη απειλή
Καταστρέφω τις σοδειές, αναστατώνω τη
ζωή!

Εδώ, εκεί και παραπέρα φτωχαίνει η γη
Και η ελπίδα κλαίει με βουβή κραυγή.

Ερημοποίηση:

(Με σκοτεινή φωνή)

Με την ξηρασία, πάμε παρεούλα
Καφετί το χρώμα μου δε με λες κι
ομορφούλα!

Όλες τις καταστροφές που κάνω δες και
μέτρα

Το μόνο που αφήνω πίσω μου είναι σκόνη
και πέτρα

Η Ζωή του Νερού

(Η σκηνή ανοίγει με τον Νερό να λάμπει στο κέντρο, ανάμεσα στις Νεράιδες του Νερού, που χορεύουν και τραγουδούν.)

Νερό:

(Δυνατά και με χαρά)

Εγώ είμαι η ζωή και η πηγή των πάντων!

Άμα χαθώ όλα αδρανούν, ξεραίνονται προπάντων

Τα πλάσματα ζωή χωρίς νερό δεν έχουν

Εγώ είμαι η ουσία τους καθώς με περιέχουν

(Η Βροχή εισέρχεται με εντυπωσιακή χορογραφία.)

Βροχή:

(Φέρνοντας θετική ενέργεια)

Είμαι η ευλογία του ουρανού,

εγώ φέρνω το νερό, και όλα ανασταίνονται

Δροσίζω τη γη, φέρνω ζωή,

Χωρίς εμένα, όλα θα μαραίνονται.

(Τα Σύννεφα κάνουν την εμφάνισή τους.)

Σύννεφα:

(Με χαρούμενη φωνή)

Τρέχουμε στον ουρανό όλα λευκά κι αφράτα
Με σταγόνες χιλιάδες γεμάτα
Σαν τα μπαλόνια φουσκώνουμε
κι όταν αδειάζουμε πόσο ξελαφρώνουμε!

Υδρατμός:

(Σε μορφή αέρινης και παιχνιδιάρικης μορφής)

Είμαι σταγόνα μα απλώνομαι σα να απλώνω πλοκάμια
Γεννιέμαι πάνω από τις θάλασσες και τα ποτάμια
Κι ανεβαίνω στον ουρανό σαν μία οπτασία
Εγώ φτιάχνω τα σύννεφα, μου αξίζει λίγη σημασία!

Η Ελπίδα και η Δράση

(Οι Νεράιδες του Νερού παίρνουν θέση και ετοιμάζονται να αντιδράσουν.)

Νεράιδα 1:

(Με θάρρος)

Πρέπει να ενωθούμε, το νερό νεράκι να μην πούμε
Να το εξοικονομήσουμε , να μην το σπαταλήσουμε!
Οι άνθρωποι, θαρρώ, έπαψαν να προσπαθούν
Πρέπει να το καταλάβουν, για να ενδιαφερθούν!

Νεράιδα 2:

(Με αποφασιστικότητα)

Στη ροή του νερού βρίσκεται η μεγαλύτερη σοφία.
Ας διώξουμε την ερημοποίηση και την ξηρασία
Ας στείλουμε μηνύματα, ας δώσουμε συγχώρεση
Στα λάθη όσα έγιναν, να κάνουμε τη διόρθωση

*(Οι Νεράιδες μαζί με το Νερό, τη Βροχή και τους Υδρατμούς
κρατούν τα χέρια τους και δημιουργούν έναν αλληλλέγγυο και
ελπιδοφόρο χορό.)*

(Με αποφασιστικότητα)

Ένα κάλεσμα προς όλους, ακούστε καλά,
Είμαι στα αλήθεια η ζωή που μέσα σας κυλά
Ας με σεβαστείτε, ας με προστατέψετε
Χωρίς εμένα, η ζωή σταματά, πρέπει να το
πιστέψετε

*(Η σκηνή γεμίζει φως και ελπίδα καθώς οι
χαρακτήρες αποφασίζουν να συνεργαστούν.)*

Αγίου

Ευχές Γιορτινές!

ΑΛΛΑΓΗ ΒΡΥΣΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΠΟ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΗ ΖΩΗ
ΣΩΣΤΕ ΤΟ ΝΕΡΟ

ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-24 ΠΑΝΑΓΟΥΛΑ ΔΑΒΕΡΟΥ- ΤΜΗΜΑ 1	
	Θεματικός Κύκλος: STEM / STEAM
	Ο δικός μας τίτλος ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ-steam
Στόχοι Σχεδίου Δράσης	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ • Δημιουργικότητα (Creativity) • Επικοινωνία (Communication) • Κριτική σκέψη (Critical thinking) • Συνεργασία (Collaboration) ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ • Υπευθυνότητα • Πρωτοβουλία • Οργανωτική ικανότητα • Προγραμματισμός-Παραγωγικότητα ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ: • Δεξιότητες Μοντελισμού και Προσομοίωσης • Πληροφορικός γραμματισμός (ICT literacy) • Ψηφιακός γραμματισμός (digital literacy) • Τεχνολογικός γραμματισμός (technology literacy) • Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών • Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων • Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΥ: • Επίλυση προβλημάτων • Κατασκευές • Πλάγια σκέψη • Στρατηγική σκέψη • Μελέτη περιπτώσεων (case studies) • Να έρθουν σε επαφή τα νήπια/προνήπια με θέματα που αφορούν την επιστήμη, τα μαθηματικά, τη μηχανική και την τεχνολογία • Να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά της μάθησης μέσα από τον προβληματισμό • Να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν ένα πρόγραμμα • Να εξασκηθούν στον αλγοριθμικό τρόπο σκέψης • Να αναπτύξουν δεξιότητες προσανατολισμού στον χώρο • Να αναζητήσουν λύσεις σε καθημερινά προβλήματα, όπως ο κύκλος του νερού και η υδροδυναμική. • Παιδί και περιβάλλον-Φυσικό Περιβάλλον και αλληλεπίδραση (Φυσικές επιστήμες) • Παιδί και Περιβάλλον-Ανθρωπογενές περιβάλλον και αλληλεπίδραση (κανόνες ασφάλειας και προστασίας-ερευνητικές διαδικασίες-σχέση επιστήμης και καθημερινής ζωής) • Παιδί και Γλώσσα-Προφορική επικοινωνία (ομιλία και ακρόαση) • Παιδί Δημιουργία και έκφραση – Πρόγραμμα σχεδιασμού και ανάπτυξης δραστηριοτήτων εικαστικών (Αισθητική Αγωγή) • Παιδί και Πληροφορική

Ακολουθία εργαστηρίων	
Εργαστήριο 1	• Συνεδρίαση του συμβουλίου της τάξης και ορισμός θεμάτων που θέλουμε να ασχοληθούμε. • Ενημέρωση γονέων για την εφαρμογή του προγράμματος «STEAM» στο Νηπιαγωγείο μας. • Παραμύθι: «Οι σταγόνες ταξιδεύουν», της Τριανταφυλλιάς Μακούλη. Στη συνέχεια ακούν ηχητικό απόσπασμα από το έργο του Σταμάτη Σπανουδάκη : οι σταγόνες της βροχής
Εργαστήριο 2	Τα παιδιά χρησιμοποιούν λέξεις κλειδιά : «το ταξίδι του νερού», «ο κύκλος του νερού» για αναζήτηση στο διαδίκτυο και παρακολουθούν το παρακάτω βίντεο: https://youtu.be/StPobH5ODTw . Επιπλέον γίνεται ακρόαση του ποιήματος του Ζαχαρία Παπαντωνίου: «Από που ήρθες ποταμάκι» και δραματοποιούν τον κύκλο του νερού.
Εργαστήριο 3	Δημιουργία μακέτας με θέμα τον κύκλο του νερού.
Εργαστήριο 4	Με το πρόγραμμα Cmap Tools από τη σελίδα http://cmap.ihmc.us/download και με το λογισμικό Kidspiration οι μαθητές/τριες δημιουργούν εννοιολογικό χάρτη.
Εργαστήριο 5	Με το λογισμικό kidspiration τα παιδιά θα πρέπει να βάλουν σε σειρά εικόνες της υπό μελέτης έννοια
Εργαστήριο 6	Χρησιμοποιούμε το λογισμικό Tux paint http://www.tuxpaint.org/download/ και τα παιδιά καλούνται να εκφραστούν δημιουργικά και να ζωγραφίσουν σε ομάδες κάθε μια φάση του κύκλου του νερού.
Εργαστήριο 7	Χρησιμοποιούμε το λογισμικό Hot Potatoes http://hotpot.uvic.ca/index.php#downloads και καλούμε τα παιδιά να αντιστοιχίσουν τις εικόνες του κύκλου του νερού με τις ονομασίες τους.
Εργαστήριο 8	Συζητάμε με τα παιδιά για τη δύναμη του νερού και κατασκευάζουν ένα φράγμα με το οικοδομικό υλικό της τάξης Με την βοήθεια μας οι μαθητές/τριες κάνουν υποθέσεις και πειράματα για διάφορα υλικά και την διαλυτότητα τους στο νερό. Ορίζεται μια ομάδα μαθητών/τριών να καταγράψουν τα δεδομένα του πειράματος, ενώ οι υπόλοιποι μαθητές/τριες είναι παρατηρητές.
Εργαστήριο 9	• Οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν το φαινόμενο της τήξης και της πήξης παρακολουθώντας το παρακάτω βίντεο που δημιουργήθηκε από τους μαθητές του 4ου νηπιαγωγείου Αγίας Βαρβάρας https://youtu.be/SrmGoLrDIzc. • Τα παιδιά δημιουργούν παζλ, στο οποίο περιγράφεται κατά χρονική ακολουθία, ο κύκλος του νερού. Το ζωγραφίζουν, το κόβουν και στη συνέχεια το συναρμολογούν.

Ακολουθία εργαστηρίων	
Εργαστήριο 1	• Συνεδρίαση του συμβουλίου της τάξης και ορισμός θεμάτων που θέλουμε να ασχοληθούμε. • Ενημέρωση γονέων για την εφαρμογή του προγράμματος «STEAM» στο Νηπιαγωγείο μας. • Παραμύθι: «Οι σταγόνες ταξιδεύουν», της Τριανταφυλλιάς Μακούλη. Στη συνέχεια ακούν ηχητικό απόσπασμα από το έργο του Σταμάτη Σπανουδάκη : οι σταγόνες της βροχής
Εργαστήριο 2	Τα παιδιά χρησιμοποιούν λέξεις κλειδιά : «το ταξίδι του νερού», «ο κύκλος του νερού» για αναζήτηση στο διαδίκτυο και παρακολουθούν το παρακάτω βίντεο: https://youtu.be/StPobH5ODTw . Επιπλέον γίνεται ακρόαση του ποιήματος του Ζαχαρία Παπαντωνίου: «Από που ήρθες ποταμάκι» και δραματοποιούν τον κύκλο του νερού.
Εργαστήριο 3	Δημιουργία μακέτας με θέμα τον κύκλο του νερού.
Εργαστήριο 4	Με το πρόγραμμα Cmap Tools από τη σελίδα http://cmap.ihmc.us/download και με το λογισμικό Kidspiration οι μαθητές/τριες δημιουργούν εννοιολογικό χάρτη.
Εργαστήριο 5	Με το λογισμικό kidspiration τα παιδιά θα πρέπει να βάλουν σε σειρά εικόνες της υπό μελέτης έννοια
Εργαστήριο 6	Χρησιμοποιούμε το λογισμικό Tux paint http://www.tuxpaint.org/download/ και τα παιδιά καλούνται να εκφραστούν δημιουργικά και να ζωγραφίσουν σε ομάδες κάθε μια φάση του κύκλου του νερού.
Εργαστήριο 7	Χρησιμοποιούμε το λογισμικό Hot Potatoes http://hotpot.uvic.ca/index.php#downloads και καλούμε τα παιδιά να αντιστοιχίσουν τις εικόνες του κύκλου του νερού με τις ονομασίες τους.
Εργαστήριο 8	Συζητάμε με τα παιδιά για τη δύναμη του νερού και κατασκευάζουν ένα φράγμα με το οικοδομικό υλικό της τάξης Με την βοήθεια μας οι μαθητές/τριες κάνουν υποθέσεις και πειράματα για διάφορα υλικά και την διαλυτότητα τους στο νερό. Ορίζεται μια ομάδα μαθητών/τριών να καταγράψουν τα δεδομένα του πειράματος, ενώ οι υπόλοιποι μαθητές/τριες είναι παρατηρητές.
Εργαστήριο 9	• Οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν το φαινόμενο της τήξης και της πήξης παρακολουθώντας το παρακάτω βίντεο που δημιουργήθηκε από τους μαθητές του 4ου νηπιαγωγείου Αγίας Βαρβάρας https://youtu.be/SrmGoLrDIzc. • Τα παιδιά δημιουργούν παζλ, στο οποίο περιγράφεται κατά χρονική ακολουθία, ο κύκλος του νερού. Το ζωγραφίζουν, το κόβουν και στη συνέχεια το συναρμολογούν.

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Το νερό ως στοιχείο της φύσης ταυτισμένο με την ομορφιά και την αρμονία, τη ζωή και την εξέλιξη αποτέλεσε διαχρονικά αστείρευτη πηγή έμπνευσης για κάθε μορφή τέχνης.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα συναντάμε στην τέχνη του λόγου, πεζού ή ποιητικού.

Ακολουθούν τίτλοι πεζών έργων με θεματικό τους κέντρο το νερό:

«Οι φωνές των νερών» , Στρατής Μυριβήλης, Εκδ.

Βιβλιοπωλείο της Εστίας

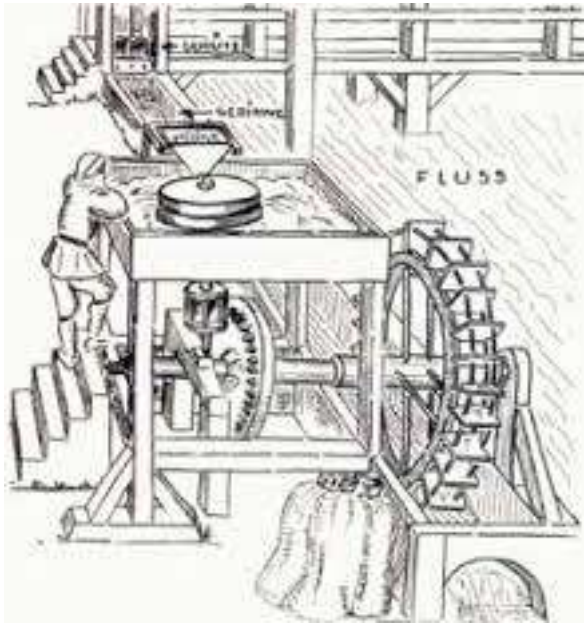
«Το κρυμμένο νερό» , Λήδα Λαμπρέλλη , Εκδ. Πατάκη

«20.000 λεύγες κάτω από τη θάλασσα» , Ιούλιος Βερν. Εκδ.

Αnu

Τα γνωστικά αντικείμενα που αξιοποιήθηκαν για τη συγγραφή του παραμυθιού ήταν:

- η γλώσσα (παραγωγή λόγου)
- η λογοτεχνία (το «νερό», πηγή έμπνευσης λογοτεχνικής παραγωγής)
- η γεωγραφία (μελετήθηκαν χάρτες με ποτάμια και λίμνες, που αποτέλεσαν υλικό για τον εμπλουτισμό του περιεχομένου)
- η περιβαλλοντική αγωγή (μόλυνση υδάτων – συνέπειες)
- η φυσική και η χημεία (λόγοι για τους οποίους δεν παγώνουν οι θάλασσες και οι λίμνες με αποτέλεσμα την διατήρηση της ζωής στον πλανήτη)
- η βιολογία (η σημασία του νερού για την επιβίωση)
- τα εικαστικά (εικονογράφηση παραμυθιού).

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΦΡΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ- δημοτικό

Ας χαμηλώ- ας χαμηλώναν τα βουνά
να 'βλεπα το να 'βλεπα το Μπουρνόβα
να 'βλεπα την αγάπη μου
τι άλλο θέλω ακόμα
Γιαλό γιαλό πηγαίναμε
κι όλο για σένα λέγαμε
γιαλό να πας γιαλό να 'ρθείς
τα λόγια μου να θυμηθείς
Εις τον αφρό εις τον αφρό της θάλασσας
η αγάπη μου η αγάπη μου κοιμάται
παρακαλώ σας κύματα
μη μου την εξυπνάτε
Να 'ταν η θά- να 'ταν η θάλασσα κρασί
και τα βουνά και τα βουνά μεζέδες
κι οι βάρκες κρασοπότηρα
να πίνουν οι γλεντζέδες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η διεκπεραίωση του εν λόγω προγράμματος απέδειξε πως τόσο η αξιοποίηση της τέχνης, όσο και η έρευνα – δράση, μπορούν εύκολα να εφαρμοστούν στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αγωγής. Ειδικότερα, η έρευνα – δράση είναι μια διαδικασία σύνδεσης της πράξης με την έρευνα, δίχως να απαιτεί ακαδημαϊκές γνώσεις με την αυστηρή έννοια του όρου. Αντίθετα, συνιστά μια μέθοδο που μπορεί να εφαρμοστεί από κάθε εκπαιδευτικό, που επιδιώκει την επαγγελματική του αυτό-εξέλιξη, την βελτίωση των δεξιοτήτων διδασκαλίας, την ανάπτυξη της αναλυτική του ικανότητας και την ανύψωση του επιπέδου αυτογνωσίας από μέρους του (Altrichter, H., Posch, P. & Somekh, B., 2001). Από την άλλη, η έκφραση του ανθρώπου μέσω της τέχνης, η οποία συνιστά μία αρχέγονη ανάγκη (από την προϊστορική εποχή παράγεται τέχνη), μπορεί να παραχθεί ακόμη και με τα πιο απλά μέσα ή τα πιο απλά κι ευτελή υλικά. Επομένως, η αξιοποίηση μορφών τέχνης δεν είναι κάτι ανέφικτο ή δύσκολο για το δημόσιο ελληνικό σχολείο.

Η διαρκής επαφή μας με το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων,
αλλά και η ανοιχτή παρουσίαση των δράσεων της ομάδας
(μέσω ραδιοφώνου και με την τελετή λήξης, τόσο στο σχολείο
όσο και στα «Ορέστεια») που παρακολούθησαν πολλοί γονείς,
βελτίωσε την επικοινωνία μας και τη συνεργασία μας μαζί τους
,

Όσον αφορά στους συναδέλφους του σχολείου, τους οποίους κρατούσαμε ενήμερους για τις δραστηριότητες της ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς, επιχειρούσαν να τα εφαρμόσουν σε δικά τους μαθήματα, ενώ ορισμένοι άρχισαν να αναζητούν πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με τα ευέλικτα παιδαγωγικά προγράμματα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, της αγωγής υγείας και των πολιτιστικών θεμάτων..

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Διεξάγουμε μια έρευνα στα πλαίσια ενός περιβαλλοντικού προγράμματος.

Παρακαλούμε απάντησε με ένα ΝΑΙ ή ΟΧΙ στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Γεμίζεις εντελώς το ποτήρι με νερό για να πιεις;
- Χρησιμοποιείς πιο συχνά την μπανιέρα από το ντους;
- Όταν χρησιμοποιείς την μπανιέρα, τη γεμίζεις μέχρι πάνω
- Όταν πλένεις τα δόντια σου, αφήνεις τη βρύση να τρέχει;
- Πλένεις τα φρούτα και τα λαχανικά με το νερό της βρύσης να τρέχει;
- Πλένεις τη βεράντα του σπιτιού με το λάστιχο;
- Ποτίζεις τα φυτά συνήθως το πρωί;
- Πλένεις το αυτοκίνητο με το λάστιχο
- Οι βρύσες του σπιτιού στάζουν;
- Η εξοικονόμηση νερού είναι υπόθεση αποκλειστικά της πολιτείας και των Οργανισμών Ύδρευσης;

ΛΥΣΕΙΣ:

- Η αποφυγή του ποτίσματος το μεσημέρι.
- Η αποφυγή της άρδευσης με « κανόνι » και η επιλογή τρόπων ποτίσματος που βοηθούν στην εξοικονόμηση νερού όπως :η άρδευση με σταγόνες
- Η μείωση της κατανάλωσης νερού στα σπίτια που χρησιμοποιούν στο καζανάκι το νερό που προέρχεται από το πλυντήριο των ρούχων, ύστερα από ελαφρύ καθαρισμό, έχει υπολογιστεί σε 40%.

